

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 212.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. septembra 1900.

Letnik XXVIII.

Krščansko življenje.

Govor škofa lavantinskega, Njegove prevzišenosti dr. Mihaela Napotnika na prvem slovenskem zborovanju drugega slovenskega katoliškega shoda.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki živi, kraljuje, gospoduje!

Amen na veke!

Prevzišeni gospod pokrovitelj! Presvitli in preblagorodni gospod škof! Vaša ekselenca, preblagorodni gospod deželni predsednik! Veleblagorodni gospod deželni glavar! Blagorodni gospod predsednik! Mnogočislani velečenjeni zborovalci! Vae hvale in pohvale vredni pripravljajni odbor za drugi slovenski katoliški shod me je s svojim cenjenim pismom z dne 21. sušca tega leta prijazno povabil, da naj se udeležim drugega slovenskega katoliškega shoda, kakor sem se udeležil prvega, ki se je vršil pred osmimi leti in ki je rodil toliko zlatega sadu. Prevzišeni gospod pokrovitelj sedanjega drugega slovenskega katoliškega shoda pa so me s svojim preljubeznjivim pismom z dne 7. tega meseca povabili, naj spregovorim kratko besedo o krščanskem življenju. Močno sem se bal, mnogočislani zborovalci, da mi ne bode mogoče se odzvati temu prijaznemu povabilu, da ne bodem mogel priti k drugemu slovenskemu katoliškemu shodu, to pa zato, ker mi je obhajanje tretje sinode lavantinske prizadelo mnogo posla in pa truda in napora, sinode, ki je bila tudi posvečena in pa priporočena Jezusu Kristusu, ki živi, kraljuje, gospoduje. Vendar pohitel sem vkljub vsemu trudu, vpehan sicer prihitel sem sèm na drugi slovenski katoliški shod, ki se tudi hoče pokloniti našemu Gospodu Jezusu Kristusu, kateri zbor bode tudi obrodil zlatega sadu, kateri zbor hoče vzbuditi in oživiti krščanski pogum, kateri shod hoče oživiti in vzbuditi katoliško zavest, in kateri shod hoče odkazati smer za prihodnje nadaljno blagoslovljeno delovanje.

Mnogočislani zborovalci! Govoriti mi je o krščanskem življenju. Pa bodi in govorim v čast in pa glorio Jezusu Kristusu in pa v vseh tukaj pričujočih, kakor nepričujočih Slovencev.

Krščansko življenje!

Kaj pomenita te dve besedi? Naglavni povdarek je na prvi besedi. Krščansko, ta beseda prihaja od samostavnega imena kristjan in to ime pomeni toliko, kakor učenec in nasledovatelj Jezusa Kristusa. Učenec Kristusov pa je tisti, kateri veruje v nauke Jezusa Kristusa, kateri uravna svoje življenje po teh naukih, kateri uravna svoje življenje po življenji Jezusa Kristusa.

Mnogočislani zborovalci! Katoliški kristjan vsem kaže, da je učenec Kristusov, da veruje vse nauke brez razločka. Katoliški kristjan ceni in pa čišta vero, ki vodi k njegovemu cilju: Kristusu, kateri je tista svitla luč, katera kaže pot do tega cilja in ponuja tudi sredstva, da ostane na poti, katera pelje naravnost k cilju Kristusu. Katoliški kristjan bolj ceni vero, kakor vse stvari, kajti on dobro ve, da so vse stvari le en del stvarstva, stvarjene od Boga, in da kdor hoče priti k Bogu, mora verovati.

Mnogočislani zborovalci, to je sreča za slovenski narod, da je dosedaj bil veren, da se je ravnal po tej veri; v tem tihi delu vere, to je lepota in pa krasota slovenskega naroda. Ali mislite, da je ta lepota v slovenskih gorah, po vrtilih, po travnikih in senožetih? Ta lepota in pa krasota je vrlo pobožno slovensko ljudstvo. (Živio!) Ona moč in pa sila slovenskega naroda, ali obstoji ta moč v hribih in pa gorah? Ne, ta moč, ta sila je vernost slovenskega ljudstva! (Tako je! Res je!)

Zato pa, dokler se bode ravnal narod po tem, po verskih načelih, tako dolgo bode stal močno, kakor stoji močno sveta katoliška cerkev, ki je zidana na skalo. Mnogočislani zborovalci! Vero pa ohrani čisto in pa neoskrunjeno sveta katoliška cerkev. Za-

torej pa katoliški kristjan ljubi, spoštuje in pa rad ima sveto katoliško cerkev, kakor svojo drago, za svoje tako vneto in za vse skrbečo mater. To je drugi znak, drugo znamenje krščanskega življenja. Sveta cerkev, ki je božja naredba, božja naprava, najznamenitejši naprava vseh naprav, najkrasnejša, najsvetejša naprava, nje peklenška vrata ne bodo razdejala. In verni kristjan se tesno oklene svete katoliške cerkve in v tem je blagor slovenskega naroda, da stoji ob tej skali, na kateri stoji sveta katoliška cerkev!

In kako naj bode v prihodnje? Tako le: Ko se je glasoviti apostelj narodov, sveti Pavel, vozil prvič po morju v Italijo, da se tam nekako zagovarja pred krvnikom Nero- nom cesarjem, takrat je nastala huda nevihta pri otoku Malti. Ko je huda nevihta besnela, hoteli so popotniki, bilo jih je 276 oseb, poskakati v morje, da si rešijo s plavanjem življenje na suho. Tedaj pa je stopil sveti Pavel v sredo rekoč: »Možje, ne hodite z ladije, vsi bodete rešeni!« Ko je pa nevihta vedno hujše prihajala, so zopet odklepali nekateri rešilne ladjice, da bi jih spustili v morje, da bi tako vendar-le rešili življenje na kopno in zopet je stopil sveti Pavel med nje rekoč: »Možje, ne hodite z ladije, vsi bodete rešeni!« In res, ladija je obtičala na skali in vsi so rešili svoje življenje.

Mnogočislani zborovalci! Enako Vam kličem jaz v imenu apostola narodov svetega Pavla: »Ne hodite z ladije, vsi bodete rešeni!« (Navdušeno odobravanje.)

Ta rešilna ladija je pa sveta katoliška cerkev, katero krmari, katero vodi sam sveti Duh, na tej ladiji ostanite in rešili bodete vsi, vsi svoje življenje, srečni bodete časno in srečni bodete večno!

Katoliški kristjan živi krščansko življenje; on pa nadalje, kakor ljubi sveto cerkev, tako spoštuje cerkvene vladarje. Pred vsem pa ljubi namestnika Kristusovega, vid-

nega poglavarja svete katoliške in apostolske cerkve, on ljubi rimskega papeža, ljubi torej sedaj slavno vladajočega svetega očeta Leona XIII. (dolgotrajno ovacije), sijajno luč na obzorju svete katoliške cerkve! Ta mož, kateri razsvetljuje s svojimi prekrasnimi okrožnicami zmote in pa temote sedanjega viharnega časa! Dovolj je, če vas spomnim samo le na nekatere okrožnice, in saj poznate ono prekrasno okrožnico Grande munus in pozneje ono morebiti najmlajšo okrožnico Manifestationes praeclarae iz leta 1899, v kateri okrožnici se sv. oče obrača do vseh vladarjev, pa tudi do vseh narodov, ne samo do jednega, ampak do vsakega naroda in torej tudi do slovenskega naroda in med drugim poudarja: »tudi Vas kliče sv. katoliška cerkev, da pridite v njeno naročje in okusite njeno milost in da bodete srečni.« Vsakdo izmed nas je poln spoštovanja in pokornosti do tega velikana na prestolu apostolskem, vsakdo ljubi svetega očeta, ljubi katoliške škofo, ljubi svojega, od Boga postavljenega nadpastirja, ki je v tesni zvezi z rimskim papežem, ki je v milosti in edinosti s sv. stolico. Katoliški kristjan ljubi in podpira svojega nadpastirja, on moli zanj, ga zagovarja vseskozi, javno in očitno. Tak kristjan tudi enako spoštuje katoliške duhovnike, ki so delitelji sv. zakramentov, dasiravno so podvrženi nepopolnosti in pa grešnosti.

Katoliški kristjan dobro ve, da je cerkev Božja naprava, naprava za grešne ljudi, da je ta naprava vodená od grešnih ljudij, od duhovnikov, ki so tudi podvrženi slabostim.

Nedavno mi je rekel navaden kmetič: »Ako bi jaz živel tako, kakor uči najzadnji kaplan, bi bil izveličan.« (Tako je!)

Ta kmetič ima dobre nazore o katoliških duhovnih. Katoliški kristjan spoštuje tudi posvetno oblast, on pozna nauk Kristusov: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega.«

On pozna besede sv. Petra, prvega rimskega papeža: »Bojte se Boga in pa spo-

LISTEK.

Prva slov. umetniška razstava.

Prva slovenska umetniška razstava, katero so otvorili predvčeranjim v »Mestnem domu«, obseza prav zanimive zbirke in podaja mnogo slik različne vrednosti. Izmed 156 umotvorov 27. umetnikov nam je možno seveda le poglobitve omeniti.

Izvrstno delo je poslal slikar Rudolf Otton »Meč prebode Tvoje srce«. Podoba se odlikuje po svoji genialni ideji, katera je krasno izražena v harmonično sestavljenih barvah. Prehodi so lepi, poteze nežne, tako da je podoba tehnično popolnoma dovršena in se sme imenovati velezasluzno delo. Lep je tudi njegov pastelni portret dveh otrok, poln nežnosti in miline. Znani slikar Gvaiž je poslal na razstavo 11 slik, katere pričajo o veliki nadarjenosti umetnikovi. Posebno se odlikuje radi tehnične dovršenosti in lepe kompozicije antika »Njega ni«. Jako naravna in dovršena je slika »Po zimi«. Portret »Stara mati« je lep in resničen je tudi pastelni portret prof. V. B. Groharjeve slike so jako žive, celo pretirane, vendar moramo priznati, da je njegova oltarna slika »Srce Jezusa« jako lepo enotno delo. Barve v podobi »V nedeljo zjutraj« so dobro izbrane, portret »Moja mati« pokaže preveč kričeče barve. Skica »Maske na svatbi« je dobra in toni sem ter tje srečno izbrani.

Sploh želimo, da bi njegove slike imele bolj temperirane barve in nežnejše prehode. Jako skrbno izdelana je slika »Poleti« od znane domačinke Kobilca. Še boljši utis bi pač napravila slika, ko bi bila umetnica uporabljala svetlobno perspektivo v osredju. Znani portret »Biskupa Strossmayerja« je lepo in dovršeno delo. Nje tihožitja in slike cvetlice so lepe podobe, vendar se odlikujejo bolj Gvaizove po spretnosti sestavi in vsled krepke in vendar naravne plastike. Jako hvalevredno je delo »Slepe miši« F. Vesela, katero je dosti živo in tudi tehnično dovršeno, kakor tudi zanimiva slika »Usmiljenost«. Priznavati moramo, da je umetnik jako plodovit in obvladuje tehniko popolnoma in spretno, vendar bi bilo želeli, da bi uporabljal bolj skrbno svoj čepič; pogrešamo namreč natančnost in dovršenost v njegovih drugih dvajsetih slikah. Dobro zadeti so trije obče znani portreti prof. Franketa, mislimo pa, da bi smel biti kolorit nekoliko živejši.

Elegantno je delo Germovo »V dobi cvetja«, barve so krasne in žive, skoro se nam zde malo pretirane. Hvalevredna je tudi njegova slika »Nagajivka«, ker se odlikuje po lepi in prozorni perspektivi. Izraziti obrazi treh dečkov »Pri obedu«, delo slikarja Jame, pričajo o veliki spretnosti umetnikovi, vendar bi želeli v podobi »Na trgu«, da bi bile poteze finejše izražene; posebno spredne osebe kvarijo utis zaradi pomanjkljive plastike.

Pohvalno se moramo izreči o podobah Henrike Šantel »V kuhinji pred prazniki« in »Pri gorki peči«, ker so barve jako ukusno izbrane, naravne in posebno refleksi dobro študirani. G. Jakopič je poslal več slik v »plein air«, ki se blešče v vseh mavričnih barvah in so proračunjene za večjo daljavo.

Občno pozornost vzbujajo krajevne slike Matej Strnena. Kolorit je jako prozoren, barve krepke in vendar resnične.

Popolnoma nerazumljiva pa je Jakopičeva slika: »Breze v zgodnjem jutru«.

Žmitkova slika »Trud« je naravna in dobro izražena.

Že iz teh kratkih črtic se vidi, da je razstava jako zanimiva in raznolična. Tudi nekaj rezbarskih in kiparskih del krasi razstavo.

Posebno lepo okrašen je Cesarjev »Kristus na križu«. Občno pozornost vzbujata kipa našega domačina Repiča »Slepec siromak« in »Borilca«. Škoda, da ni razstavljenih več del kiparja Zajca, nego le mala kipa »Madone« in »Cesarice« ter model nameravanega Prešernovega spomenika. Če omenimo še Franketove kitajske in japonske risbe, Jagrove platnice, Trinkotove perorise, Misove umetniške načrte, Groharja, Grošlja, Vavpotiča, Zalarja, Žniderja, omenili smo pač glavne umetnike in glavna dela na tej razstavi.

Iz te kratke črtice je pač jasno, da je ta prva slov. umetniška razstava uspela, kolikor je mogoče v naših razmerah. Saj je to prvi poskus. A celotne slike naših umetnikov iz nje ne moremo dobiti, ker so tu zastopani večinoma le mlajši slikarji, večinoma šele razvijajoči se talenti. Koliko starih mojstrov je delalo v naši domovini, o katerih niti imena niti spominka ne najdemo na razstavi! Koliko krasnih umotvorov je po raznih cerkvah, ki stoje na vrhuncu naše umetnosti! Da bi bila razstava celotnejša, bi bilo pač dobro, da bi se ji pridejali vsaj fotografski posnetki boljših umotvorov.

Priznati moramo prirediteljem razstave, da so dvorano »Mestnega doma« s finim ukusom priredili za razstavo. »Slovensko umetniško društvo« je izdalo tudi »Seznam in imenik razstave«, ki ga je uredil Fr. Govekar (to ime kazi razstavo, ker je preozko združeno z raznimi neumetniškimi podlostmi »Slov. Naroda«) in v katerem je priobčil pesnik prologov, gosp. Engelbert Gangle, tudi posvečenje k otvoritvi.

Razsojevalci (jury) te razstave so gg. Iv. Franke, Iv. Duffe, Cel. Mis, Ferd. Vesel, Mat. Strnen, namestnika Iv. Grobar, Rih. Jakopič. Vstopnina je 40 h za osebo. Želimo, da bi si naše občinstvo ogledalo to razstavo natančneje. Opazovati bo moglo umetniško delovanje v raznih strujah od mirne klasične umerjenosti do nestalne manire nove secesije.

R. E.

štujte kralja; on pozna besede sv. Jakoba, ki pravi: »Vsaka oblast je od Boga, če se kdo oblasti ustavlja, ustavlja se Bogu«.

Kdo izmed nas ne bi spoštoval, ljubil iz globine svojega srca svojega cesarja, preljubega cesarja Frana Josipa I., kateri obhaja ravno letos sedemdesetletnico svojega rojstva, moža, kateri je v svojem življenju tolikanj grenko kupo okušal, ki je sijajen po svoji učenosti, modrosti, umnosti in očetovski ljubezni do svojih narodov! (Ovacije in živio-klici vladarju!)

Jaz moram govoriti o krščanskem življenju.

Pravi katoliški kristijan je poln tistega upanja, ki izhaja iz vere.

Jaz pa ne mislim tistega upanja, katero stavi in zida vedno nove gradove v zrak, kadar se stari porušijo. Jaz mislim krščansko upanje, katero človeka tolaži v trudu, težavah in krizah; tisto upanje, katero povzdiguje človeka v revščini, katero človeka tolaži ob grobu, da še ven čez grob, še tja čez nam kaže to upanje zoro, oznanja in obeta večno veselje, večno jasni dan.

Mnogočislani zborovalci! Pravi katoliški kristijan ima pa poleg žive, delavne vere in trdnega stalnega upanja ima še tretjo čednost zasejano v svojem srcu: krščansko ljubezen. Tisto ljubezen, katera srca ogreva, med tem ko jih svet oblaja, tisto ljubezen, katera srca povzdiguje, med tem ko jih svet opustošuje, katera združuje srca, med tem ko jih svet razdružuje. I tista ljubezen, katero mislim, tista ljubezen, o kateri je zapel slaven spev slavni apostelj narodov v 13. poglavju svojega prekrasnega 1. lista do Korinčanov. Saj poznate to klasično poglavje, ki ima trinajst verzov, in v vseh verzih je opisana krščanska ljubezen. Ne morem si kaj, da Vam ne povem vsaj nekaj njegovih besed:

Ko bi jaz človeške in angelske jezike govoril, bi bil ko bučeč bron in zvoneč krobotec, ko bi imel dar proroštva, ko bi imel vso znanost in ko bi jaz imel vero, da bi gore prestavljal, da bi ne imel ljubezni, nič nisem. In ko bi dal vse, kar imam, ubogim, in ko bi dal svoje telo, da se sežge, ko bi ne imel ljubezni, mi nič ne pomaga. Ljubezen je dobrotljiva, je potrpežljiva: ljubezen ni nevoščljiva, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice. Ljubezen vse trpi, vse prenaša, vse veruje, vse upa, ona ostane na tem svetu. Vera, upanje in ljubezen, to troje ostane, največja med njimi pa je ljubezen.

To so nekatere besede sv. Pavla. To je krščanska ljubezen in tako ljubezen ima pravi kristijan!

Tako sem sedaj opisal nekatere znake katoliškega kristijana, ljubi zborovalci! A še neke znake ima katoliški kristijan, ki živi krščansko življenje. Katoliški kristijan, on ljubi križ, sveti križ in ga spoštuje in ga čišla, in križ mu je največja čast, kakor je bil sveti križ čast in slava apostolu narodov, ki piše: »Mene Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega, po katerem je svet križan meni, jaz pa svetu.« Katoliški kristijan, on čišla sveti križ, kakor ga je častil sveti Peter, ki je na križu umrl za svojega božjega mojstra. On ljubi križ, kakor je ljubil križ Petrov brat, sv. Andrej, ki je dva dni in noči na križu viseč molil in učil in je še mnogo nevernikov pridobil sv. križu in krščanski veri. Katoliški kristijan časti sv. križ, kakor ga je častil veliki cesar Konstantin, kateri je v tem znamenju premagal svojega sovražnika, upornika Maksencija. In hvaležni Rimljani postavili so temu cesarju spomenik, kip v človeški velikosti, in ta podoba je držala v desnici križ z napisom: »S tem sem nazaj pridobil senatu in pa rimskemu ljudstvu staro slavo.« Katoliški kristijan nosi križ, kakor ga je nosil cesar Heraklij, kateri je potem, ko je premagal sovražnika in otel sv. križ, slekel svojo obleko in odložil svojo krono in se oblekel v slabo obleko in ga nesel v cerkev na njegovo mesto. Katoliški kristijan ljubi sv. križ, kakor ga je častil in ljubil Rudolf Habsburški, praded naše slavne habsburške dinastije. Pri kronanji dne 24. oktobra 1273, takrat je zmanjkalo žezla, Rudolf pa je snel s stene sv. križ in je rekel: »V tem znamenju sem bil jaz in vi rešeni, naj mi bo torej namesto žezla.«

Od tistega časa se nahaja križ v kroni Habsburški, in do tega znamenja so se vedno obračali vladarji iz te slavne vladarske hiše v nadlogah za pomoč.

Križ je na primer pomagal cesarju Ferdinandu II., ko je bil l. 1619 kakor oblegan v svojem gradu. Ferdinand II. se je zatekel k podobi Križanega, in molil in v tem trenutku je slišal besede:

»Ferdinande, ego non te deseram!« in res je bil rešen Ferdinand II. in tudi njegovi slavni nasledniki na preslavnem habsburškem prestolu so vedno častili sv. križ in se zatekali k njemu za pomoč.

Jaz sem hotel nekoliko povedati o slavi sv. križa, o njegovem češčenju, o časti Kristusovi, kateri tudi še danes živi, kraljuje, gospoduje, in danes Vam hočem dati s sv. križem, s katerim so združeni popolni odpuški, blagoslov! (Dobro!)

K sklepu še nekaj mislij!

Te pa so te-le:

Ko se je Mojzes mudil na gori Sinaj in ko je prišel zopet nazaj, vidi, da je ljudstvo odpadlo in da si je napravilo malika in sicer zlato tele. In Mojzes je žalosten postal, zgrabila ga je sveta jeza in zagrabil je dve plošči s postavami in jih tresčil ob vznožje gore Sinaj. Nato pa je vzel malika, ga zdrobil v prah in pepel in stresel pepel v vodo in dal ljudstvu piti. Potem se je vstopil med duri svojega šotora in rekel: »Kdor drži z Gospodom, naj se meni pridruži!« In sedaj, kakor beremo v drugi Mojzesovi knjigi, pridružili so se vsi sinovi rodu Levijevega in stemi so potegnili vsi blagi in trezno misleči Izraelci. Začeli so se pripravljati, kako bodo ušli in kako potovali v obljubljeno deželo. »Kdor drži z Gospodom, naj se pridruži!« rekel je Mojzes. Ravno tako pa kličemo tudi mi narodu: »Kdor drži z Gospodom, naj se pridruži!« (Viharno, silovito odobravanje, veliko navdušenje). In hvala Bogu, velika čast in hvala Gospodu, velika množica se je že pridružila (tako jel), velika množica se druži z Gospodom, za one pa, ki se še ne družijo z Gospodom, za te bomo prosili, kakor je prosil Mojzes: »Gospod, prosim te, prizanesi ljudstvu, zbrisi raje moje ime iz knjige življenja!« Za te hočemo prositi, da se nam tudi pridružijo, da se pripravijo za pot v obljubljeno deželo, v večno lepi raj! (Tako jel! Dobro-klici.)

Še jedno željo imam. Vi veste, da je v letih 160 do 170 pred Kristusovim rojstvom strašna nesreča zadela izraelske narode. Prišli so poganski kralji in so hoteli popolnoma uničiti vero v pravega Boga in upeljati vero v malike. Poznate tiste nesrečne kralje! Veliko je bilo pokončanih, veliko jih je res odpadlo od pravega Boga! Sedaj pa nastopi junaška družina, junaška familija. To so bili Makabejci. Matatija, veliki duhoven, s svojimi petimi sinovi je vstal in dejal: »Jaz in moji sinovi, jaz in moji znanci in prijatelji, mi ne odstopimo od postave, mi se hočemo bojevati do zadnjega zdihleja, do smrti.« In sedaj je nastal boj, bili so premagani sovražniki! Saj poznate Juda Makabejca, kako je bojeval boj božji in tudi zmagal! In tako je nastala doba bojev, najsijajnejših bojev. Saj poznate starčka Eleazarja mučenca, poznate Makabejsko mater in njenih sedmero sinov — mučencev — to je bila doba sijaja, bleska, in zopet se je povzdignil narod! Ravno tako tudi mi rečemo: Vsi tukaj zbrani, prijatelji, znanci, vsi Slovenci se hočemo bojevati za pravo postavo, za Kristusovo vero in gotovo bomo zmagali, in bomo srečni v svojem časnem in večnem življenju!

(Živio-klici, viharno ploskanje.)

Brzjavke II. slov. kat. shodu v Ljubljani.

(Dalje.)

Kal tern na Tirolskem. Srčno pozdravljam. Bog blagoslovi Vaše delo. Ti dnevi naj požive pri Vas duhove s pravim krščanskim prepričanjem. To srčno želi baron Dipauli.

Kamnik. Odbor slovenskega katol. društva za kamniški okraj kliče vsem udeležencem: Čast Vašemu pogumu! Rešitev Slovencev je le v programu vseslovenskega kat. shoda.

Kamnik. Hranilnica in posojilnica, kmetijsko društvo, kmetijska podružnica v Zgor. Tuhinju Vas pozdravljajo, krščanski

možje. Slava Vam? Vi ste prijatelji kmeta, upanje njegovo. Liberalna misel, liberalna svoboda pa ga zatira in se smeja, ko umira. Proč s tako svobodo! Živela krščanska svoboda, živela krščanska misel. — Smolnikar, Hribar, Zabukovec, načelniki.

Kamnik. Občina Zgor. Tuhinj je z Vami. Z Vami hoče iti v boj za vero in domovino! Bog bo z nami, zmaga naša, vragu smrt! — Smolnikar, župan.

Kamnik. Proseč shodu blagoslova od Vsemogočnega kliče krepki živio pokrovitelju istega, presvetlemu knezu in škofu. — Mladeniška Marijina družba.

Kamnik. Drugi slov. katol. shod pozdravlja in mu prosi obilo blagoslova. — Katoliško društvo v Kamniku.

Karlovec. Brači slovenskima želimo najbolji uspeh u vjerskom i narodnom nastopanju. Pratio Vas božji blagoslov! — Paulin, Kete, Ravnikar, Lah, Zagoda, Koraić, Badovinac, Drugović, Barić, Bakšić, Giorgis Medur, Radočaj.

Klobenstein. Vaše obravnave naj bi pospeševale spoznanje, da so trdna kat. načela edino zagotovilo za izvršitev pravičnih narodnih teženj. — Bivši drž. poslanec Zallinger.

Kobarid. Oduševljeni kličemo: Živelo praktično krščanstvo! Živela katoliška ideja! Naprej! — Jurij Peternel, dekan, Janez Lapanja, Janez Vidmar, Ivan Leben, Simon Gregorčič, Andrej Mesar, Aloj. Čubej, Anton Manzini, Ivan Sedej, Ciril Vuga, Fr. Guzelj, Otilij Medved.

Kobarid. Bog blagoslovi Vaše delo! Naj se širi in utrjuje krščansko življenje med Slovenci. — Simon Medved v imenu mnogih na Breznici.

Komen. Za križem naprej! Le v tem znamenju je zmaga. — Duhovščina dekanije Komen.

Konjice. Pristrčno pozdravljamo vse zborovalce želeč njihovemu plodovitemu delu obilo blagoslova za cerkev in domovino. — Občina Laborje.

Konjice. Srčno pozdravlja zbrane katoliške Slovence. — Občina Bezina.

Konjice. Blagoslovi in vodi naj Vsegamogočni delovanje shoda! — Delavsko podporo društvo.

Konjice. Brez vere ni resnice, brez krščanskih voditeljev ni pravice. — Občina Grušovje-Prihova. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. septembra.

Volitveni raspisi. V soboto so bili objavljeni volitveni raspisi za Dalmacijo in ostalo Primorje. V Dalmaciji se vrše volitve za splošno skupino 17. dec. in za kmečko 20. decembra, za mesta in trge 3. januv., za trgovinske zbornice 4. in za skupino najvišjih obdavčencev 10. januv. — Za Istro je izšel naslednji raspis: splošna skupina 3., kmečka 9., mestna 11., zborniška 12. in veleposestniška skupina 14. januv. — Na Goriškem in v Gradiški se vrše volitve v peti skupini 3., četrti kmečki 9., v mestni 11., za trgovinske zbornice 12. in za veleposestvo 14. januarija. — V Trstu so splošne volitve 3. januv., trije volilni razredi mesta 9., 11. in 13. januv., za trgov. zbornico 15. januv. — Dosedaj so torej razpisane volitve v 14. kronovinah in preostajajo le še Kranjsko, Galicija in Bukovina.

Volilni oklic mladočeške stranke. Vodstvo mladočeške stranke je mej vsemi prvo stopilo pred volivce z dobro utemeljenim oklicem. Češki narod, glasi se v tem oklicu, je zopet pozvan na volišče, da tam dokaže na nedvomen in določen način, da ne mara kloniti tilnika pred krivico, ki se mu je prisodila tako lahkomišljeno, in ali odobrava defenzivno taktiko, s katero so pričeli dosedanji zastopniki ljudstva proti vladajočemu zistemu. Vlada sicer opozarja volivce na gospodarske in socialne interese, toda na tak poziv morejo češki volivci odgovoriti le to-le: Češki narod ne bo nikdar opustil misli na posebno državno pravno stališče dežela češke krone, ki jedino more dovesti do kulturnega razvoja in ekonomiškega blagostanja prebivalstva; češki narod ne bo nikdar odstopil od svojih zahtev na premembo burokratskega centralizma v pravo samoupravo. Zahtevati moramo jednako pravico za češki jezik na vseh poljih in pri-

znanja popolne državljanske pravice. Češki narod bo s svojimi glasovi odobril postopanje svojih poslancev. V tem smislu prične, češki volivci, z volivnimi pripravami. — Nemške liberalce je ta volivni oklic grozno vznemiril in pravijo, da je njega smisel naravnost naperjena proti vladarjevi želji, ki jo je izrazil napram poljski deputaciji.

Bivši socialistno-demokratski poslanec Resel ne bo v prihodnje več kandidiral, ker mu poslanstvo, kakoršno je bilo dosedaj in bo bržkone tudi v bodoče, vse premalo nese. Vodja Resel bo mesto tega s 1. oktobrom raje prevzel uredništvo »Arbeiterwille«, ki postane sedaj dnevnik in bo imel vsaj za dalj časa gotovo mastno plačo. Za mandat v peti skupini v Gradcu in okolici se bo pobrinil bivši poslanec Pernertorfer, ki pa ne more imeti ravno prevelike nade na konečno zmago. Sicer so se pa že tudi Reslu jela majati tla in poskrbel je pravočasno za primerno službo.

O razmerah v Italiji, posebno o onih pred nastopom kralja Viktorja Emanuela III., je izrekel sedanji kralj sam zelo pikro sodbo. List »Corriere della Sera«, ki ima neki največ dotik z dvornimi krogi, ve poročati o nekem kraljevem govoru. Kralj namreč govori o svoji in njegove vlade nalogi ter o razmerah, ki vladajo v Italiji, ter pravi: »Vse zlo izhaja iz jednega samega razloga: v Italiji nihče ne stori svoje dolžnosti, od prve do zadnje glave vlada splošna ravnodušnost in indolencija. Treba je torej, da brez izjeme vsi vršimo svojo dolžnost... Tudi ministri mi morajo pomagati, da v bodoče ne bodo več dovoljevali stvari, katerih potem ne bodo mogli spolniti.« — Ta lekcija velja vsem vladnim činovnikom, posebe so pa še vsi ministri že dobili gotove mogleje, ki kažejo, kako razdejane razmere so bile v »belaženi« Italiji. Seveda se sedaj nihče ne bo čudil, da je Saracco hotel dati ostavko. Ali bo sedaj holje? Dvomimo.

Protest južno-afriških republik.

Poslanstvo južno-afriških republik, Fischer, Wessels in Wolmarans, ki je zaman trkalo na vrata evropskih velesil in Amerike, pošilja sedaj potom Amsterdama daljši protest proti postopanju angleških oholežev. V tem spisu odposlanstvo odločno ugovarja raznim Robertsovim proklamacijam, s katerimi se proglašati republik za angleško posest, predno je vojska končana. S temi proklamacijami hočejo doseči Angleži samo to, da se Buri popolno udajo. To se pa še ne zgodi, ker boj bo trajal, dokler bodo imeli Buri še iskrico moči. Konečno prosi poslanstvo človekoljube raznih narodnostij, naj delujejo na posredovanje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. septembra.

Osebnosti. Nj. eksc. deželni predsednik baron Hein se je z visokorodno gospo soprogo danes zjutraj vrnil z Dunaja. — Veleč. gospod dr. J. Sommer, stolni kanonik v Celovcu, je imenovan udom deželnega šolskega sveta koroškega. — Inženir K. Grünhut je iz Ljubljane odpoklican v hidrografske urad notranjega ministerstva. — Premiščeni so: Davčni kontrolorje J. Jereb iz Novega mesta v Žužemberk, Al. Mušič iz Trebnjega v Novo mesto, Al. Stermole iz Žužemberka v Trebnje, davčna pristava A. Rooss iz Novega mesta v Kostanjevico in J. Perhavec iz Kostanjevice v Novo mesto. — Odvetniški kandidat dr. Albin Kapus je napravil v Trstu odvetniški izpit. — Profesor G. Borstner je, kakor čujemo, vložil prošnjo za vpokojenje.

Umrl je v soboto 15. t. m. po kratki boleznici ekspozit v Harijah pri Ilirski Bistrici, č. g. Lovro Tič, star še le 29 let. Pokojnik je bil blag in jako priljubljen, vzgleden duhovnik, značajan mož, ljubeznjiv prijatelj, izvrsten pevec in izurjen organist. Žalost je splošna v Harijah in po trnovski županiji. Bodi nepozabni Lovro priporočeni vsem prijateljem in znancem, vsem duhovnikom v blagi spomin in molitev. N. v m. p.!

Suplenti na kranjski gimnaziji so imenovani gg. Vadnal, dr. Bevk, Jeršinovec, Pirnat.

Časniški glasovi o katol. shodu. Razni listi jako obsirno pišejo o kat. shodu.

Izmed čeških listov imata posebno obširna in natančna poročila „K a t o l i c k é L i s t y“ v Pragi in „Hlas“ v Brnu. Kak utis je naredila protidemonstracija liberalnih pobalinov na tuje goste, se spozna iz sledečih vrstic „Katolických Listů“: „Dne 11. sept. se je vršil slavnostni obhod na proslavo cesarjevega jubileja, pri katerem so liberalci uprizorili protidemonstracijo, katere se pa ni posrečila. Posamezni klici. „Živio Hribar, živio Tavčar“ so bili preglašeni od mogočnih živio-klicev na škofa. Liberalni ljubljanski župan Hribar je odpotoval v Djakovo, kjer je farizejsko razodeval svoje simpatije škofu Strossmayerju, med tem ko si je najel v Ljubljani neke ljudi, da so klicali slavo njemu in njegovemu tovarišu dr. Tavčarju, kateri je užival semeniško vzgojo in vžival imetje svojega duhovnega strička, za kar sedaj sovražno in sramotno piše o cerkvi in duhovstvu.“ Obširne poročajo o kat. shodu „Vaterland“, „Politik“, „Hrvatska Domovina“, „Grazer Volksblatt“, „Südsteierische Post“, zadrška „Croatia“, „Süden“, „Slovenski List“, „Mir“, „Slov. Gospodar“ itd. Ob tolikih odličnih in objektivnih poročilih poštenih listov nam je pač vse jedno, kaj mažeta „Narod“ in za njim „Soča“.

„Vaterland“ o Hribarju. Dunajski „Vaterland“, o katerem je znano, da je jako upoštevan list v visjih krogih, je ponatisnil Hribarjevo netaktno pismo na pripravljalni odbor za katoliški shod in dostojni, mirni odgovor „Slovenec“, ter dostavlja besede, ki si jih naj dobro zapomni gosp. Hribar. „Vaterland“ piše: „Jako lepo in nežno dela „Slovenec“ s Hribarjem. Prišel je kardinal, prišla sta še dva škofa in mnogo odličnih gostov, zastopano je bilo visoko plemstvo, zastopana deželna vlada po predsedniku in dežela po deželnem glavarju, samo župan Hribar v svoji visoki domišljavosti je zakrivil toliko netaktnost, Hribar, katoličan, ki ga ob takih priložnostih osramočujejo celo protestanti; tako predrzno in oholo (frech und verwegen) še noben župan ni žalil gostoljubnosti. Kaj bo pač rekel Hribarjev prijatelj, sivo-glavi biskup Strossmayer, k tej nesramnosti? Tako ravna Hribar s tako sijajnim zborom, isti mož, ki vedno, kadar na njegovo povabilo pride kaj tujih gostov v Ljubljano, stopi pred meščanstvo z mogočno besedo „Pričakujem“ in zahteva od njih, da izobesajo zastave in razsvetlujejo okna.“ — Radovedni smo, ali bodo živio-klici najetih pobalinov izbrisali ta utis, ki ga je naredila Hribarjeva netaktnost pri omikanih ljudeh?

Maloruski glas o ljubljanskih liberalcih. Kako so osramotili ljubljanski liberalci Ljubljano o priliki katoliškega shoda pred svetom, naj spoznajo iz maloruskega lista „Ruslana“ v Lvovu, ki piše dne 16. septembra, da sta Hribar in Tavčar nabrala „ulična zolotu“ in da je bilo slava-vpitje njunih pobalinov »kotjačja muzika“.

K otvoritvi slov. umetniške razstave se nam še poroča, da je dvorni svetnik grof Schaffgotsch pozdravil razstavo imenom vlade v lep, gladki slovensčini, kar je naredilo na vse navzoče globok vtis.

Prešernova slavnost v Kranju se je včeraj izvršila v lepem redu. Sv. mašo je daroval monsignor Tomo Zupan. Iz Ljubljane so došli: »Zidarsko in tesarsko društvo«, »Ljubljana« in osem »Sokolov«. Društvenih zastav je bilo osem. Udeležniki so obiskali Prešernov grob. Po banketu je bila ljudska veselica v kranjski »Zvezdi«. Odkrila se je tudi spominska plošča Prešernu na hiši, v kateri je Prešern umrl. Plošča izklesana iz krasnega črnega granita, je 100 centimetrov dolga in 65 centimetrov visoka ter ima naslednji napis: »V tej hiši je bival in umrl prvak slovenskih pesnikov dr. France Prešeren. V proslavo stoletnice rojstva postavila »Narodna čitalnica« v Kranju 16. sept. 1900.« O tej priliki je govoril župan Šavnik. Pohvaliti moramo še kranjsko domačo godbo, ki je svirala na splošno zadovoljnost.

Ljubljanski občinski svet ima jutri v torek 18. sept. izredno sejo ob petih popoldne v mestni dvorani. Razpravljalo se bo mej drugim: o razpisu c. kr. fin. ravnateljstva za Kranjsko št. 878 pr. z dne 4. sept. 1900 v zadevi nadaljnega pobiranja državnih

pravil in priklad; o dopisu c. kr. dež. vlade z dne 2. avg. t. l. št. 11.028 v zadevi najemne pogodbe glede prostorov, ki so v Zatiškem dvoru najeti za c. kr. obrtno strok. šolo; o oddaji službe klavničnega oskrbnika in o uredbi prejemkov mestnima živinozdravnikoma; o imenovanji okrajnega predstojnika za Barje; o imenovanji dveh zastopnikov v odbor meščanske godbe; o dopisu c. kr. dež. šolskega sveta v zadevi napisov pri mestnih nemških ljudskih šolah; o dopisu c. kr. dež. vlade v zadevi ureditve najemščine za nekatere objekte pri mestni topničarski vojašnici; o dopisu županovem v zadevi tlakovanja Prešernovih ulic; o oddaji del za napravo obrežnih zidov ob obeh straneh gradečega se cesar Franc-Jozefovega mostu. o prošnji delniške družbe Siemens & Halske za podaljšanje obroka, do katerega se ima otvoriti električna železnica; o oddaji službe mestne blagajnice kontrolorja; o nagradi za stavbno vodstvo pri mestni kopelji.

Graško novice. Štajerski soc.-dem. so imeli včeraj, 16. t. m. v Gradcu deželno konferenco. Predmet zborovanju je bilo posvetovanje o bodočih volitvah. Rdečkarje zelo bode, da je zastopal gornji in vzhodni del Štajerske v V. kuriji M. Schoiswohl, poslanec odločno katol. mišljenja, ki je tudi med delavstvom zelo priljubljen radi svojega požrtvovalnega delovanja za izboljšanje delavskih razmer. Bržkone bodo poskušali v tem okraju svojo srečo, toda sami nimajo dosti upanja na vspeh. Celo v Gradcu in okolici jim ne pojde lahko, ker mnogo volivcev, ki so zadnjič glasovali za Reselna, ne bo več volilo soc. dem. Ljudstvo je razočarano in ne zaupa več toliko rdečkarjem, videč, kako prazne so bile njih obljube. — Vojaška godba spet vznemirja nemške nacionalce v Gradcu. Koncerti, ki jih prireja ta godba v graški okolici, so nenavadno mnogogostevilno obiskani. Zato je sklenilo društvo „Industriehalle“, da bo prirejalo v prihodnji sezoni običajne promenadne koncerte z vojaško godbo. Ta sklep je razburil nemške hujskače okoli „Grazer Tagblatt“. Graški meščani so se naveličali že njih terorizma, zato ne bodo njih grožnje mnogo izdale. — Vera v modro in nesebično gospodarjenje nemško-nacionalnega občinskega sveta čedalje bolj peša. Vodovod, električna železnica, plinarna in druge take naprave so v zasebnih rokah, mestno gledališče požira tolike svote, da se že skoraj ne upajo več o njem javno govoriti — Zadruga graških mizarjev je sklenila postati prava zadruga. Malone vsi mizarji pristopijo že obstoječi zadrugi „Möbelhalle“, kjer mizarji skupno prodajajo svoje izdelke, zakaj uvideli so, da morejo le po ti poti vspeti in znebiti se odiranja velikih založnikov poliščva. — Mestni svet je sklenil prirediti to jesen dva velika semnja za sadje in vino. V prostornih lopah imajo sadjerejci in vinogradniki pravico brezplačno razstaviti svoje pridelke na ogled.

Iz Maribora nam pišejo: Katoliško delavsko društvo je naredilo v nedeljo dne 16. septembra izlet v Ruše, ki je bil precej dobro obiskan. Točke vsporeda so se izvrševale točno. Na vsporedu je bilo petje, citranje s spremljevanjem kvitare, srečolov in žvečer umetalni ogenj. Razgovarjalo se je tudi o bodočih državnih in mestnih volitvah. Krščanski socialci bodo stopili v oba boja; če tudi takrat ni upati posebnega vspeha, vendar se stranka hoče lotiti agitacije in si za prihodnost izuriti svoje agitacijske moči. — V Mariboru je priredilo isti dan delavsko bralno in pevsko društvo »Maribor« v Narodnem domu Slomšekovo slavnost. Vrt Narodnega doma je bil natlačeno poln. Gostov od vseh krajev je prišlo obilo. Gospod dr. Medved je imel govor o Slomšku. Slavil ga je kot narodnega buditelja in narodnega pisatelja. Govor je bil navdušeno sprejet in govorniku so med govorom in sosebno na koncu navdušeno pritrjevali. Za zabavo je skrbel izvrstno izurjeni pevski in tamburaški zbor. Narodno navdušenje je vladalo celi večer.

„Slov. planinsko društvo“ je priobčilo z ozirom na skrajno nedostojni napad »Sl. N.« na »Danicarje« v sobotni številki »Slov. Naroda« sledeče »Poslano«: »Slovensko planinsko društvo nima vzroka

pritoževati se glede izletnikov na Kredarico in na Triglavu dne 23. avgusta t. l. in izjavlja, da so plačali vse takoj in da so v najlepšem redu isti dan zapustili kočjo na Kredarici.

Odvetniška zbornica za Kranjsko je imela v soboto občni zbor. Po preteku poslovne dobe so bili izvoljeni letos v odbor: g. dr. Fran Munda in g. dr. Tavčar kot odbornika; g. dr. Dragotin Treo kot namestnik. V disciplinarni svet g. dr. Valentin Stempihar in g. dr. Karl Triller kot člana, g. dr. Janko Jamšek in g. dr. Jakob Schegula kot namestnika.

Dopolnilna volitev na Koroškem. Iz Beljaka, dne 16. sept. Včeraj, 15. t. m. je bila tukaj dopolnilna deželnozborska volitev. Z 72 glasovi je poslanecem izvoljen posestnik Jožef Huber, iz Rutblizu Polja. Nasprotni listi ga hvalijo kot „nemškega“ moža. Izvoljeni je protestant. V koroškem dež. zboru so sedaj trije poslanci z imenom „Huber“, namreč: Janez, Franc in Jožef.

Strašen požar. Iz Beljaka 14. t. m. V četrtek 18. t. m. zadel je vas sv. Magdalene v župniji sv. Nikolaja pri Beljaku hud udarec. Ob dveh popoldne je začelo gorjeti v poslopju, ki je stalo ob vshodni strani vasi. Bliskovito se je širil ogenj. Predno je bilo gasilno sobje na mestu, je bilo v ognju že okoli 15 poslopjij. Čudovito je to, da se ogenj ni polotil cerkve, stoječe v sredi vasi; gorelo je skoro vse okoli nje. Stoji res nekaj košatih dreves okoli nje, a stolp, ki je krit z deščicami, moli izmed vseh dreves in le Bogu se je zahvaliti, da ni na njem ostal kak goreč utrinek. Prizor je bil grozen: skoro vse v ognju, a vode ne. Iz bližnjega jezera so jo napeljali s časom tako, da so ognju ubranili upepeliti še ostala poslopja. Dve tretjini vasi je v pepelu, a to je sreča, da so bili vsi posestniki zavarovani. Kdo je požar povzročil, ni znano.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil zakon sklenjen v dež. zboru koroškem, da se razdeli občina Muta v žilski dolini v dve samostojni občini.

Radikalno. Iz Celovca, dne 16. t. m. Tukajšnje „Fr. St.“ postajajo vedno bolj „radikalne“, pa tudi — smešne. V včerajšnji številki pozivljajo svoje privržence, da morajo odložiti — „cilinder“ in „frak“, ker ta obleka ni dosti — nemška. Hudujejo se, da so pri zadnjem sprevedu ob „sängerbund-festu“ hodili nekaterniki s cilindrom, ne pa z „nemškim klobukom“. Istina je, da sta celo urednik in izdajatelj onega lista, Lakner in Dobernik, hodila z „nenemškim cilindrom!“ — To je torej najnovejša „vprašanje“ naših Nemcev! Da hočejo biti še bolj „radikalni“, naj se zavijajo kar v kože divjih zverin, kakor so delali stari Germani!

Slavnostna akademija. Slovensko umetniško društvo je priredilo v „Narodnem domu“ povodom otvoritve I. slovenske umetniške razstave slavnostno akademijo. Udeležba ni bila kaj obila, dokaj sedežev je bilo praznih. Po krasni Zajčevi overturi „Graničari“ je deklamoval neznošnim patosom novi režiser R. Deyl prolog, kojega je zložil za to priliko E. Gangl, ki je mnenja, da „umetnost naj služi sama sebi.“ Krasna pa je bila Foersterjeva „Kitica“ Gospica M. Dev je s svojim divnim sopranom kar očarala občinstvo. Tudi gospica W. Radkiewicz je pokazala s svojim nastopom, da je vredna zupanja, katero stavi na njo intendantca našega gledališča. Jako je ugajala arija iz opere „Strašni dvor“, koju je pel prav mojstersko g. S. Oželski, kateremu je občinstvo navdušeno ploskalo. Istotako so poslušalci napravljali prisrčne ovacije že iz prejšnjega leta dobro znani gospici E. Noemi, ki je dovršeno pela odlomek Smetanove „Hubička“ in pa pesen „Milováni“ in si je namah pridobila srca poslušalcev. Krasna in nad vse ljubka je bila „Dvořšakova „Rasi, rasi, travica“, v kateri sta se zopet odlikovali gospici M. Dev in W. Radkiewicz, ter želi zato obilo pohvale. Sploh moramo reči, da je cela akademija prav lepo uspela, in ker se je vse sobje potrudilo, da je izvršilo svojo nalogo, bil je ta zabavni večer prav mikaven in zanimiv.

„Slovenskega Učitelja“ 18. številka izide dne 1. oktobra ob enem z 19. številko.

Kavarna v Vodmatu. Dne 10. t. m. smo objavili doposlano nam poročilo o nemirih v Vodmatu. Že v sredo smo vsled

izražene nam želje pojasnili, da se pretep ni vršil v tamošnji kavarni, ampak na ulici. G. Jos. Huter, kavarnar v Vodmatu, pa s tem pojasnilom še ni zadovoljen in nam je poslal še drugi popravek. Dasi ta ni sestavljen v smislu §. 19 tisk. zakona, vendar ga objavimo, ker nikomur nočemo delati krivice. Popravek se glasi: „Ni res, da bi se že večkrat čule pritožbe zaradi kavarne v Vodmatu in ni res, da se tam popiva in gode po cele noči. Ni res, da se dogajajo pretepi po noči v tem lokal, ni res, da bi to sililo, prositi okr. glavarstvo, da napravi vendar enkrat red in zagotovi mir po noči vodmatskim prebivalcem. Res je, da sem imel v nedeljo dne 9. t. m. godbo, ni pa res, da so se fantje topli v moji hiši, marveč stepli so se na ulici pred hišo, kjer ima slovensko delavsko stavbno društvo svoj lokal, to je precej daleč od kavarne. Ni res, da je kavarna cele noči odprta in zato tudi ni povoda vzdrževati v moji kavarni nočni mir. Jos. Hutter, kavarnar „pri malem slonu“ v Vodmatu.“

Ljubljanske novice. Tepeži. V gostilni na Krakovskem nasipu vprizorili so včeraj tepež brata Franc in Feliks Gorenc ter Tomaž Selan. Hlade se na magistratu. Isto pot sta romala dva vročekrvneža z Dolenske ceste. Ondi je nek I. Somer, poleg katerega je bila njegova znanka Jul. Fux, hotel vdariti ženo nekega Korošca. Korošec je vrgel Somra na tla in ga valjal po cesti, dokler nista prišla mirit stražnika. — Poročilo o nezgodi pri gradnji novega cesar Fran Josipovega mostu se, kakor smo izvedeli iz gotovega vira, ne potrjuje. — Ljubljano gledat sta zopet prišla Lovro Malenšek in Maks Potočnik, ki sta izgnana iz mesta. Policija je hitro opazila njunin poset vjela ju je in poslala ju ogledat si sodišče. — Našel je Franc Bregar srebrno uro z verižico vredno 24 K. — Zgubil je Gabrijel Frölich brilanten kamen iz prstana vreden 200 K, Karol Pirker pa je zgubil 5 petakov. — Žgalanje premagalo je včeraj Ivana Erjavca. Mož si je privoščil deset frakeljev »grenkega«, a to ga je tako omamilo, da je v Gosposki ulici legel na tla in zasmrčal. Ko ga je stražnik budil, jezil se je nad ženo, da mu je pripravila tako trdo posteljo. — Iz Bizavika je prišla danes v Ljubljano vest, da so se stepli včeraj v gostilni pri Čerinu fantje. Pleskar Bricelj je nekega Lampiča in Pavšica hudo obdelal z nožem. Pavšiča so morali prepeljati v bolnico. — Na Barju je pri zgradbi železničarskega mostu padla na nogo traverza delavcu Iv. Paichelnu. — Povozi je na Tržaški cesti nek kovaški pomočnik Andreja Kapusa. Pomočniku so vzeli bicikelj in ga peljali na rotovž, pomočnik je pa ušel. — Prešernove ulice so danes pričeli nivelirati. V počitnicah za to niso imeli časa, čakali so največjega prometa.

Gorenjske novice. Metelkovo ustanovo sta dobila na Gorenjskem gg. Ulrik Konjar, učitelj v Motniku, in Karol Završnik, učitelj v Dupljah. — Pogreša se Katarina Beilič iz Suhe pri Škofji Loki. Bila je že večkrat kaznovana. — Iz Vogljan se poroča, da ondi 30. t. m. blagoslovili gasilni dom. — Po glavi udaril je posestnikov sin Fr. Habe Janeza Kregarja iz Mal. Sentvida s tako silo, da je Kregar prisel ob zavest. — Graščino Šinkov turn pri Mengišu je kupila gospa Beti Peharek de Peka od gosp. Hammerschmidta iz Ljubljane.

Kandidati za državni zbor na Koroškem. Kakor se doslej čuje, bode Celovec v državni zbor zopet volil Dobernigga, v peti kuriji bode zopet kandidoval dr. Lemisch. Za spodnjekor. kmečke občine bode kandidoval od nemške strani Tschernigg, za gorenjekoroške Wernisch. Slovenec Einspieler dobi nemškega protikandidata, naslednik Ghonov bo kmet Jurij Janiš.

„Südsteierische Post“ pred protiniki. V soboto je bil pred mariborskim protinim sodiščem obsojen odgovorni urednik imenovanega lista v jednomesečni, s teden-skim postom poostreni zapor, ker je povodom volitev v Slov. Bistrici »žalil« župana Stigerja.

Ušel je v soboto prisilni delavec, 19-letni cigán Jakob Brajdič.

Szell — obsojen. Graško sodišče je v soboto obsodilo ogerskega ministerskega

predsednika Szella in contumaciam, da mora plačati za neke naročene poljedelske stroje 481 kron.

Popravek. V poročilu g. dr. J. Grudna o ljudskih šolah v petkovi številki naj se bere v četrtem stolpcu 2. vrsta od zgoraj nevednosti mesto »narodnosti«.

Ogenj. Poroča se nam: V soboto ob 1/2. uri je začelo goret v Kamniku pri Preserju v kozolcu Jos. Telbana. Ogenj se je hitro razširil in upepelil devet gospodarskih poslopij. Iz Preserja so pripeljali brizgalno. Domači fantje in moške so jako pridno gasili in zabranili še večje nesrečo. Posebno marljivo so delali gg. nadučitelj Likozar, župan Petelin, J. Svete in Fr. Grča.

Od raznih strani. Radi razžaljenja cesarja je bil obsojen v Gorici 24letni Josip Peršič na 10 mesecev ječe. Peršič je natakar brez posla in doma iz Postojine. — Ponesrečeni beg morilcev. V Kremsu je hotelo iz zapora uiti pet morilcev, ki so bili skupno zaprti v jedni celici. Morilci so pobili paznika, ko je prišel v celico, ter hoteli uiti. K sreči jim je prišel na pot drug paznik, ki je morilcem z orožjem v rok pokvaril načrt. — Mascagni postane ravnatelj glasbene akademije sv. Cecilije v Rimu. — V francosko akademijo bodeta v kratkem sprejeta dva nova „brezsmrtika“: Fraguat in Berthelot. — Grof Lev Tolstoj je zopet nevarno obolel. — Potresni sunek so čutili 14. t. m. v Celovcu. — Nevaren požar na Reki. V petek je nastal v reški rafineriji za petrolej velik požar. K sreči so ogenj omejili in preprečili eksplozijo. Plamen je bil 20 metrov visok. Škode je blizu 100.000 K. — Jugoslovanska socialna demokracija je prenesla svoj sedež iz Ljubljane v Trst. — Na rogaško Slatino je do 12. t. m. prišlo 1848 strank z 2784 osebami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. sept. (C. B.) Cesar se je danes zjutraj povrnil od manevrov v Galiciji ter se podal v Schönbrunn.

Dunaj, 17. sept. Nemška ljudska in napredna stranka sta za volitve sklenili kompromis.

Dunaj, 17. sept. Volitve v Bukovini se vrše 12. dec. za splošno, 18. za kmečko, 3. jan. za mestno skupino, 10. jan. za trg. zbornico in 11. jan. za veleposestvo.

Celovec, 17. sept. Slomšek-Serajnikova slavnost pri Krajcarju se je izvršila včeraj ob ogromni udeležbi presijajno. Navdušenje veliko. Zlasti tamburaši s Štajerskega so naredili velik vtis.

Gorica, 17. septembra. Tumov shod v Dutovljah je bil včeraj razgnan. Zmešnjava občna. Naših je bilo na shodu dve tretjini.

Trst, 17. sept. V vinogradih škedenjskih so aretovali Maksa Dietricha iz Draždan. Dietrich je osemkratni morilec.

Praga, 17. sept. Češki dež. zbor se snide koncem oktobra h kratkemu zasedanju, da reši budget.

Praga, 17. septembra. Eksekutivni odbor mladočeške stranke je včeraj imel sejo zaradi volitev. Kolikor sedaj znano, dr. Fort in Spindler ne bodeta kandidirala.

Brno, 17. sept. Češko narodno delavstvo na Moravskem je izdalo oster

volilni oklic proti socialni demokraciji. Velik boj se bode bil za brnski in ostravski mandat pete kurije. Proti dosedanjemu soc. dem. poslancu Hybešu bo v Brnu kandidoval litograf Adamira, proti Bernerju v Ostravi topilec Seknal.

Brno, 17. septembra. Stališče dr. Stranskega in dr. Začeka je vsled agitacije češke katoliške stranke na Moravi jako omajano. Češka katoliška stranka na Moravi stopi v boj z velikim številom novih kandidatov in ima v mnogih okrajih upanje na zmago.

Belgrad, 17. sept. „Male Novine“, glasilo prejšnje vlade, so nehale izhajati.

Draždane, 17. septembra. (C. B.) Saški princ Albert je sinoči padel z voza in se ubil. Splašili so se mu konji.

Pariz, 17. sept. V sirotišnici Doumaine pri Lyonu se je izvršil anarhiški napad na sivolasega P. Jožefa. 33letni Chatenoud je prišel k duhovniku z zahtevo, da se hoče izpovedati. Ko se je duhovnik oblačil, zabodel ga je Chatenoud v hrbet. Poleg Chatenouda je aretovan še neki drug anarhist.

Pariz, 17. sept. Posestniki 7000 koncesij na pariški razstavi zahtevajo, da jim da vlada odškodnino za velike izgube, sicer svoja podjetja v sredo zapro.

Novi Orlean, 17. sept. Vlaku, ki vozi iz Novega Orleansa v Galveston, se je ponesrečil. 85 oseb je mrtvih.

Bloemfontein, 17. sept. Reuter. urad poroča: Macdonald je zajel 13. t. m. mej Winburgom in reko Vet 700 do 800 mož broječi burski oddelek s 3 topovi; zasegel je pri tej priliki 33 voz, 270 volov, 65.000 patron in veliko zologo živil. Buri so zažgali tri vozove.

Lizbona, 17. septembra. Portugalska vlada je naznanila guvernerju, da dovoli Krügerju odpotovati v Evropo, ter naročila, da mora poskrbeti za njegovo varnost. Krüger dojde baje na ladiji „Styria“ v Trst.

London, 17. sept. Iz Laurencu Marqueza poročajo, da so prijeli pet oseb, ki so hotele razstreliti hišo konzula Potta. Tri so pozneje oprostili.

Vojska na Kitajskem.

London, 17. septembra. Rusi že umičejo svojo armado iz Pekina, kjer ostane le 8000 vojakov.

Pekin, 17. septembra. Poslaniki izjavljajo, da niso pooblašteni obravnavati s princem Čingom.

Bruselj, 17. septembra. Države so sklenile, da deset let ne puste orožja v Kino.

London, 17. sept. Princ Čing je došel v Pekin in izjavil, da imata z Li-Hung-Čangom od cesarja in cesarice najobsežnejše pooblastilo in moreta vse dovoliti. Princ je pa prepričan, da bodo velesile postopale velikodušno. Pri razdejanju Pekina so mejnarodne čete kazale preveč grozovitosti.

Umrli so:

14. septembra. Valentina Skagianta, metlarja hči, 5 mesecev, Rimska cesta 15, dušljivi kašelj. — Katarina Jurkovič, gostija, 51 let, Kolodvorske ulice 33, srčna hiba.

15. septembra. Pavla Gril, šolskega sluga hči, 8 mesecev, Vodnikov trg 1, slabost. — Angela Židan, črevljarka hči, 6 1/2 meseca, Zalokarjeve ulice 6, enteritis.

16. septembra. Ivan Vidmar, črkostavca sin, 2 meseca, Marije Terezije cesta 11, črevesni katar.

Dunajska borza.

Dne 14. septembra.	
Skupni državni dolg v notah	97-65
Skupni državni dolg v srebru	97-25
Avstrijska zlata renta 4%	116-40
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97-90
Ogerska zlata renta 4%	115-05
Ogerska krona renta 4%, 200	90-85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1709-—
Kreditne delnice, 160 gld.	263-60
London vista	242-12
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-25

20 mark	23-66
20 frankov (napoleonidor)	19-30
Italijanski bankovci	90-30
C. kr. cekini	11-41
Dne 15. septembra.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	172-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161-50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-20
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141-50
Dunavske vravnave srečke 5%	251-50

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

čas	Gas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrevi	Nebo	Pahljina v 34 urah v mm.
15	9 zveč.	742-6	13-9	sl. szah.	jasno	
16	7. zjutr. 2. popol.	743-0 742-0	9-5 21-5	brezvetr. sl. jzah.	megla del. oblac.	0-0
16	9. zveč.	742-5	14-4	sl. szah.	jasno	
17	7. zjutr. 2. popol.	743-6 742-2	10-7 20-3	sl. jug sl. svzh.	megla del. oblac.	0-0

Srednja temperatura sobote 15-3°, normale: 14-9°.
Srednja temperatura nedelje 15-1°, normale: 14-8°.

Mlad cerkvenik,

samec, z dobrimi spričali, išče službe. — Ponudbe prosi pod naslovom: **Jak. Siherl**, Sv. Jakob, Soteska. P. Dol (Lustnaal). 817 3-2

MATTONIJEV GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 10 37

sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dijetelčna in osvežujoča pijača.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani

Javna zahvala.

V noči od 30. na 31. julija t. l. treščilo je v moj kozolec in mi je to poslopje popolnoma pogorelo. Zavarovalnica

„Concordija“

pri kateri sem bil zavarovan, je škodo po svojem glavnem zastopniku v Ljubljani, gosp. **Ign. Valentiniču** že dne 4. avgusta t. l. cenila in mi celo zavarovano svoto pripoznala in tudi že izplačala.

Za to točno in kulantno postopanje se zavarovalnici „Concordiji“ najtopleje zahvaljujem in jo vsakemu, kdor se zavarovati želi, najtopleje priporočam.

Graben pri sv. Gregorju, dne 19. avgusta 1900.

829 1-1

Potrjuje:
županstvo sv. Gregor:
Fran Oblak s. r.

Matej Oblak s. r.

Knjigarna

Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 814 6-3

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po znižanih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanju, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trefranje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.